

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popolne, izjemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit à Din 4.—. Popust po dogovoru. Inse ratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODROUZNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

100 žrtev katastrofe v Maybachu

V rudniku še vedno gori — Zaradi vročine otežkočena reševalna dela Trupla ponesrečencev silno ožgana

Saarbrücken, 27. oktobra. Rešilna dela v rudniku so zelo otežkočena, ker še vedno razsaja požar. V rudniku je še 10 rudarjev.

Žrtev so prepeljali v mrtvašnico v svrhu identifikacije. Pogreb bo v sredo. Posarska komisija se je sestala včeraj k izredni seji, da počasti spomin umrlih. Za preostale ponesrečence je votirala 200.000 frankov podpore.

Berlin, 27. oktobra. Pri rudniški katastrofi v Maybachu je našlo smrt nad 90 rudarjev. Ko se je pripetila katastrofa, je bilo v rudniku nad 1100 rudarjev. Od teh so rešili dosej 1000, pogrešajo pa jih še 20.

Saarbrücken, 27. oktobra. Skupno z onimi, ki so umrli v bolnicah, znaša število smrtnih žrtev pri katastrofi v rovu Maybach 91. Ker je še nekaj rudarjev, 4 do 9, v rovu, in ker je njihova rešitev skoraj izključena, se bo število mrtvih gotovo zvišalo na 100. Zaradi požara v rovu in nezgodne vročine so bila reševalna dela zelo otežkočena ter so jih morali ponosči ustaviti.

Tudi pri tej katastrofi bo, kakor pri katastrofi v Alsdorfu, zelo težko ali skoraj nemogoče agnosceri žrteve, ker je večina trupel popolnoma deformirana. Strašna smrt v plamenih je bila najbrže žrtvam prihnanjena, ker jih je smrt dohitela že pri eksploziji in z zastrupljenjem s plini. Kar se tiče vzroka katastrofe, je bilo že dalje časa znano, da je etaža, v kateri se je dogodila katastrofa, napolnjena z eksplozivnim plini. Odrejena je bila zato stroga kontrola, vendar pa vsi ukrepi niso mogli preprečiti, da bi se eksplozivni plini vsled iskre ne vneli ter z neverjetno silo izvršili svoje uničujoče delo.

Bolgarska kraljeva dvojica na poti v Bolgarijo

Včeraj sta se kralj Boris in kraljica Ivana vkrcala v Brindisi na parnik »Car Ferdinand« — Pozdrav Buрова Mussoliniju

Rim, 27. oktobra. Včeraj zjutraj je prispevala v Brindisi bolgarska kraljeva dvojica. Sprejeli so jo civilne in vojaške oblasti ter piemontski princ. Kraljeva dvojica se je ukrcala takoj na parnik »Car Ferdinand«, ki je odplul kmalu po 11. v Varno.

Rim, 27. oktobra. AA. Ob poroki princeze Giovanne s kraljem Borisem je bolgarski minister za zunanje zadeve Burov poslal predsedniku italijanske vlade brzojavko, v kateri izraža v imenu bolgarske vlade in naroda globoko radost in goreče želje za srečo

obej poročencev. Naglaša, naj bi ta svetli dogodek čim bolj okreplil čustva prijateljstva in simpatije med Italijani in Bolgari.

Sofija, 27. oktobra. AA. Vse mesto je ovito v bolgarske in italijanske zastave. Vrše se ogromne priprave za svečan sprejem kralja Borisa in kraljice Ivane. Pri vhodu v mesto je postavljen ogromen slavolok v starobolgarskem slogu. Tu bosta kralj in kraljica sprejeta od zastopnikov mesta in oblastev.

Mironescu o rumunski politiki

Kronanje kralja Karla še negotovo — Mironescu odločen pristaš ideje evropske federacije

Dunaj, 27. oktobra. »N. Fr. Presse« je objavila zanimive izjave rumunskega ministra predsednika Mironescu, ki predvsem nagaša, da kralj Karol pri zadnjem vladni križi niti trenutek ni pomisljal, da je ne bi rešil na ustavnem in parlamentaren način. Ker ima narodno zaranistična stranka v poslanski zbornici in senatu večino, je bilo tudi naravno, da je nov vladu sestavil z njenim sodelovanjem. Kralj je sicer misil na narodno koncentracijsko vlado, kakor hitro pa to poveril mandat za sestavo vlade Mironescu, se o njej sploh ni več razpravljalo.

Prav tako je neresnično, da je kralj predpovedal vladni program, ker je odobril strankin program in pozval Mironescu, naj ga nadaljuje. Iz tega je razvidno, da je ostala obvarovana kontinuiteta narodno-zaranističnega programa klub vladni iz prememb, ki je nastala samo zaradi bolezni Manija.

Glede na to je tudi program sedanje vlade gospodarska in finančna sanacija. Prva skrb nove vlade je sestava proračuna, ki bo predložen parlamentu takoj po otvoriti sestanek 15. novembra. Kar se tiče štedenja, je Mironescu proti redukciji uradništva, ker noče povečati števila intelektualnih brezposelnih, pač pa se bodo znižale plače in pokojnine z istočasno omejitvijo napredovanja.

Mironescu odločno zanika, da bi bila njegova vlada samo prehodna. Kar se tiče kronanja kralja, ki je bilo prvotno namenjano v jeseni in ki je bilo kasneje zaradi prizadevanj, da bi se doseglo pomirjenje med kraljem in kraljico materjo, odgovorno na nedoločen čas, menda na pomlad, se bo vladu Mironescu bržkone postavila na stališče, da kronanje po ustavi ni brez pogojno potreben, niti ni tradicionalno, ker se je edino kralj Ferdinand kronal v znak svečane manifestacije združitve vseh rumunskih pokrajnin. Zato je še vprašanje, ali se bo kralj Karol sploh puštil kronati.

Mironescu se je izrekel nadalje odločno za mirovno politiko. Izrazil se je kot

Prepovedana lista

Beograd, 27. oktobra. Notranje ministvo je prepovedalo uvoz in razširjanje dužinskih listov »Die Stunde« in »Der Tag«.

Nov italijanski kazenski zakonik

Rim, 27. oktobra. AA. Uradni listi objavljajo besedilo novega kazenskega zakonika in kazenskega postopka.

Pellegrinetti pri papežu

Rim, 27. oktobra. AA. Papež je sprejel v posebni avdijenci apostolskega nuncija v Beogradu msgr. Pellegrinettija. Beograjski nuncij je poročal o položaju katoličanov v Jugoslaviji in o pogajanjih za konkordat s sveto stolico.

Stradarijev muzej

Cremona, 27. oktobra. AA. Tu je bil v prisotnosti zastopnikov umetniških krovov otvoren muzej Stradarijeva. V muzeju je okoli 1300 del, ki jih je sestavil odlični goslar.

Novi petrolejski viri v Aziji

Moskva, 27. oktobra. V osrednji Aziji so odkrili petrolejske vrelce, ki dajejo 500 ton petroleja na dan.

Moč japonske mornarice

Kobe, 27. oktobra. Japonski cesar je danes pregledal japonsko vojno brodovje, ki je štelo 165 vojnih ladij s skupno tonazo od 700.000 ton. Nad brodovjem je letalo 72

Katastrofalna poplava v Smirni

Smirna, 27. oktobra. Zaradi velikih nalinov so nastale v okolici Smirne velike povodnji. Porušenih je nad 100 hiš. Mrtvih je 40 in ranjenih na stotine oseb. Materialna škoda je velikanska, ker so popolnoma uničena obsežna rodotvorna polja.

Carinska zveza severnih evropskih držav

Bruselj, 27. oktobra. Listi poročajo, da se vrše pogajanja za carinsko zvezo med Belgijo, Nizozemsko in skandinavskimi državami. Zveza se bo sklenila le v primeru, če se bodo mednarodna gospodarska pogajanja v Ženevi ponesrečila. V skupni carinski pogodbi bo določba, ki bo zabranila državam v carinski zvezi vsakopovlaščenje karin nasproti državam, ki so pogodbo podpisale.

Sovjetski tisk o potovanju Flandina

Moskva, 27. oktobra. List »Pravda« ostro napada francoskega ministra Flandina, ki je odpotoval v Turčijo. List naglaša, da gre za novo okcijo imperialistične Francije, ki skuša paralizirati v Turčiji ruski vpliv in motiti prijateljske odnose med Rusijo in Turčijo, ki so se zadnje čase zelo poglobili. List nadaljuje, da se je misija Flandina po poročilih iz Angore ponesrečila in da je Ismet paša dal Flandinu jasno razumeti, da nima v Angori ničesar iskat. »Pravda« zaključuje, da je zavzela vladu popolnoma pravilno stališče, če bo tako obvarovala Turčijo pred francoskimi revolucionarnimi mahinacijami ter rešila njen politično in gospodarsko samostojnost.

Nova zarota v Rusiji

Moskva, 27. oktobra. Državno - politična uprava je odkrila tajno protrevolucionarno organizacijo, ki je bila sestavljena večinoma iz inženjerjev in se imenovala »industrijska stranka«. Organizacija je imela namen povzročiti s sabotažnimi akti na gospodarskem polju umetno produksijsko krizo. Ta kriza bi izbruhnila v trenutku inozemske intervencije. Organizacija je bila v zvezi z emigrantsko centralo v Parizu, ki se imenuje »trgovinski in industrijski komite«.

Neuspeh britanske imperijalne konference

London, 27. oktobra. V tukajšnjih poltičnih krogih je nastal velika skrb o nadaljnji usodi imperijalne konference. Snoči je izjavil ministrski predsednik Zelandski Forbes, da imperijalna konferenca samo dela načrte in ne doseže ničesar. Stališče angleške vlade daje malo upanja, da pride do vsestranskega sporazuma. Južnoafriški vladni list »Onsvalderland« pravi, da je angleška vladna kriva sedanega stanja konference. Forbes je končno izjavil, da ni nobenega upanja, da bo konferenca uspela.

Macdonaldov odgovor o palestinski politiki

V Palestini je še prostora za naseljevanje poljedelskih židov, ne pa za druge zide

London, 27. oktobra. Zadnja deklaracija o vladni angleški politiki v Palestini je naletela na ostro kritiko generala Smutha. Ta kritika je napravila v angleških krogih silen vtip. Zato je čutil ministrski predsednik potrebo odgovora. Macdonald naglaša v svojem odgovoru, da Smuth govoriti ni natančno prebral vladnega komunikata, ki sloni večinoma na sumaričnem brzjavnem podajanju vsebine.

Macdonald izraža prepričanje, da bo Smuth, ko bo prečital poročilo, izpremenil svoje mnenja in priznal, da ostaja angleška vlad Še vedno na stališču Balburjeve deklaracije o palestinski politiki.

Ta deklaracija je naglašala, da se ne sme v Palestini ničesar ukreniti, kar bi škodovalo civilnim in verskim pravicam nežidovskih etničnih skupin. Zadnje čase pa je prišlo zaradi neseljevanja židovskega prebivalstva iz vajanja metod, ki zbujojo zahodnost veliko skrb. Ogromno je izpolnjevanje obljube, da se bo postopalo v Palestini ne po prečehala. Židi se bodo lahko še nadalje naseljevali v neizrabljениh pokrajinh. O naseljevanju nepopoljnega židovskega prebivalstva je angleška vlad mnenja, da je Palestina prenasičena. Vlada je bila prepričana, da bo njen poročilo naletelo na odpor skrajnih elementov obeh narodov. Kljub temu je prepričana, da bo prišlo javno mnenje po resnejšem poudušku do prepričanja, da je sedanja politika angleške vlade ne samo v duhu mandatarne obveznosti, temveč v najboljšem interesu palestinskega prebivalstva.

Vlada je v svojem poročilu dovolj pojasnila, da bo pospeševala ustanovitev židovskega doma v Palestini, ne da bi pri tem oškodovala arabskega prebivalstva. Zato se kolonizacija židovskega prebivalstva v Palestini ne bo prečehala. Židi se bodo lahko še nadalje naseljevali v neizrabljениh pokrajinh.

O naseljevanju nepopoljnega židovskega prebivalstva je angleška vlad mnenja, da je Palestina prenasičena. Vlada je bila prepričana, da bo njen poročilo naletelo na odpor skrajnih elementov obeh narodov. Kljub temu je prepričana, da bo prišlo javno mnenje po resnejšem poudušku do prepričanja, da je sedanja politika angleške vlade ne samo v duhu mandatarne obveznosti, temveč v najboljšem interesu palestinskega prebivalstva.

Nejasen položaj v Braziliji

Nesoglasja med revolucionarji — Spor zaradi vojaške vlade v Rio de Janeiro

New York, 27. oktobra. Oficirji, ki so izvedli padec predsednika Luiza v Rio de Janeiro, so sestavili vladni odbor, ki ga tvorijo divizijski general Tasso Fragoso kot predsednik, divizijski general Joao de Menna Barreto in podadmiral Isaias de Noronha. Ta odbor je po celonočnem posvetovanju imenoval za pravosodnega ministra Gabriela Bernardesa, za finančnega ministra Joana Riberia in za zunanjega ministra Mello-France. Nadalje je sklenil, da izpusti iz zapora člane prejšnje vlade, razen pravosodnega v vojnega ministra. Odstavljeni predsednik dr. Washington Luiz je zaprt v utrdbi Capo Gobana, kjer bo baje branil, da bi priznal novi položaj in novo vladu. Kje se mudi za naslednika Luizu imenovani dr. Prestes, še ni znano. V ostalem se zdi, da politične razmere v Braziliji še niso popolnoma razčiščene. Vrhovni poveljnik revolucionarne severne vojske general Tavora in vodja južnobraziljskega vstaškega gibanja dr. Vargas sta baje vojaškemu vladnemu odboru v

Riu de Janeiro sporočila, da ne priznavata njegove avtoritete. Po nekaterih vsteh namerava dr. Vargas sam sestaviti civilno vlado. Te vesti še niso potrjene, ker je v Rio de Janeiro zopet odrejena časopisna cenzura. Poročila iz Rio de Janeiro na newyorški borzi za kavo pa se glase optimistično ter predstavljajo razvoj položaja v Braziliji kot zmago trete stranke, ki ji načelujejo sicer vojaki, ki pa stremi po pomirjenju v Braziliji. Ta stranka hoče s pomočjo vojaškega odbora v Rio de Janeiro toliko časa obdržati oblast v rokah, dokler se ne osnuje stalna vlada.

V Braziliji obstreljevan nemški parniki

London, 27. oktobra. Po zadnjem poročilu iz Rio de Janeiro je bilo ubitih na parniku »Baden« zaradi obstreljevanja obrežnih topov 27 oseb, med njimi 18 žensk in otrok. Vseh je bilo ranjenih 55 oseb, od katerih je umrl pozneje 4.

Zopet krvavi izgredi v Bombayu

Bombay, 27. oktobra. V soboto je prišlo v Bombay do krvavih spopadov med policijo in demonstranti, ki so pozdravljali pri kongresu indijske nacionalistične stranke v esplanadi »Maidana« indijsko narodno zastavo. Poročila iz Amricare pravijo, da je bil v Jalanjanu Bagu aretiran na nekem shodu poslovodstvo predsednik indijskega kongresa Sengupta. Pri spopadu v Bombay je bilo ranjenih nad 200 oseb in 52 aretiranih.

Bombay, 27. oktobra. Pri spopadu med policijo in indijskimi nacionalisti je bilo 235 oseb ranjenih. 57 oseb je bilo aretiranih.

Francozi zgrade novo železnično na Poljskem

Varšava, 27. oktobra. Zastopniki raznih francoskih finančnih skupin se pogaj

Živahno stavbno gibanje

Poleg palač in večjih hiš grade v mestu in na periferiji mnogo manjih hiš in vil.

Ljubljana, 27. oktobra.

Pretekli teden so zidarska dela dokaj napredovala. Središče vsega stavbnega gibanja v mestu je vsekako med Dunajsko cesto in Beethovnovim ulicom ter med Aleksandrovo cesto in Gajevim ulicom. Palača zavarovalne družbe »Dunava« je v grobem zgrajena do petega nadstropja. Petnadstropna palača »Viktoria«, last F. in L. Kambiča, raste naglo iz globokih tal. Palača Pokojninskega zavoda ob Dunajski cesti in Gajevi ulici je zrasla v Gajevi ulici do prvega nadstropja. Palača Hravninega in posojilnega konzorcija v isti ulici ima dograjeni betonsko temeljno zidovje in ploščo in so pričeli zidati pritličje. Kar se tiče gradnje Grafičnega doma na vogalu Miklošičeve in Masarykove ceste je betonsko temeljno zidovje povečani gotovo. Napravljena je plošča. Odslej poide zidanje hitro od rok.

Poleg teh palač so začeli zadnje dni zidati še druge tri velike hiše. V Dvojakovi ulici je izkopan mehak svet za temelj širinadstropne hiše Franca Vilharja. Zraven stavbišča je navožen ogromen kup gramoza in grušča za betonske zidove Vilharjeve domačije bo imela ravno streho. Dasi bo poslopje veliko, vendar pravi stavnik Tönnies, da ga spravi še pred zimo pod streho. Ta hiša bo četrta nova stavba v isti vrsti v Dvojakovi ulici.

V Rutarjevi ulici na Vrtači poganja iz ilovnatih tal betonsko temeljno zidovje za visokoprilitično, enonadstropno hišo ravnatelja Hočevarja. V tleh bodo pralnica ter kleti in drvnice. Stanovanja napravijo v visokem pritličju, v prvem nadstropju in pod streho. Hiša bo ob količki ugodnem vremenu do zime za silo sezidana in pokrita, izgotovi se pa prihodno pomlad.

Tik Hočevarjeve hiše bo imela svojo domačijo ga. Josipina Boh. Delavci vihte krampe in lopate ob prejnjem talnem zidovju da zrasce tam še letos visokoprilitična, enonadstropna moderna hiša. V dobro izoliranih tleh bodo gospodarski lokalji, stanovanja pa v visokem pritličju, v prvem nadstropju in pod streho. Tudi to poslopje bo že letos spravljeno pod streho. Gradnjo teh dveh domačij je prevzel zidarski mojster Anton Mavrič. Pri zidanju se mora po pogodbi kolikor toliko porabiti dobra opeka od porušenih objektov stavbne družbe.

Tudi v idilični Rožni dolini je še vedno živahno stavbno gibanje.

V bližini ceste V. si je omislil domačijo uslužbenec v tovarni g. Slapar. Stranke že stanujejo v visokem pritličju in pod streho.

Na cesti XV. je Ivan Pilgram, učitelj v pokoju, vzdržnil pritlično svojo domačijo v enonadstropno hišo, ki ima pravilno zunanjost, tako da je med najlepšimi v tej ulici.

Cevljarski mojster Josip Omejec si je

omislil svoj dom na Cesti II. Zdaj se ometavajo notranje stene v višokem pritličju in podstrešne sobe. Spodaj bo imel gospodar svojo delavnico in stanovanje, zgorjni dve stanovanji bo pa oddajal v najem. Omejivo hišo je zidal zidarski mojster V. Borec.

Sobni slikar Jenko bo stanoval v svoji hiši na cesti XV. Poslopje je sezidano in pokrito. V okna se vzdajajo okenski okviri, v stene pa električna razsvetljava in bodo stanovanja že to leto gotova in porabna. Zidanje ima v rokah zidarski mojster Celar.

Poštni uslužbenec Vovk bo imel lično hišo na Cesti VIII., ki gre vzporedno s Cesto II. Zidovje bo ta teden pokrito. Hiša se do zime z znotraj omeje, pobeli in izvrše se vsa ostala dela, da bodo vsaj zgorjni prostori ugodni za stanovanje. Zunanje zidovje pa ostane neometano in nepobleno do pomlad, da se tembolj osuši. Vovkovo domačijo zida zidarski mojster Kozamernik iz Štanske vasi pri Dobrovici.

Stavnik Boimir Ertl ima malone zgrajeno visokoprilitično hišo na Cesti IX., ki gre od vzhoda proti zapadu ter seže pravokotno cesto VIII. Cesta IX. je še neurejena. Ko pa bo gotova in bosta ob njej napravljena hodnika, bo ondolni svet dosti več vreden ter bo tudi Ertlove hiša z modernizirano cesto na svoji vrednosti dosti pridobila.

Tudi na vzhodni periferiji mesta si ljudje pridno stavijo domo. Tako so n. pr. na Selu v Tovarniški ulici kar tri hiše nedavno pognale iz tali. Zeležniški uslužbenec Petrin bo imel svojo enonadstropno domačijo v krakatu pod streho. Stanovanja bodo v nizkem in visokem pritličju ter v prvem nadstropju. Podrobno zidarsko ter druga dela bodo gotova prihodnjo pomlad. Zidanje je prevzel zidarski mojster Franc Jerko s Črnega.

Petrin so sed bo njegov stavnikov tvariš Bergoč. Bergočeva hiša pa bo vsaj od znotraj že pred zimo toliko izdelana, da se gospodar vseli pod svojo streho. Betonsko temeljno zidovje je napravljeno, zdaj zidajo z zidno opko. Hiša bo v grobem sezidana in pokrita sred prihodnjega meseca. Stanovanja bodo v nizkem in visokem pritličju ter pod streho oziroma v prvem nadstropju. Zunanje zidovje ostane do pomladi neometano. Zidanje vodi zidarski mojster Fran Jerko.

Na drugi strani te ulice pa nekoliko naprej bo imel svoje domovanje Šofer Makso Avsec. Stanovanje bo v visokem pritličju in pod streho, v tleh se porabijo prostori za pralnico in dravnice. Na zunaj se bo domačija — kakor je videti iz načrta — pravlična in vili podobna. Vila bo do zime od znotraj gotova in porabna. Prihodno stavbno sezono se pa dovršijo ostala dela. Zidanje vodi zidarski mojster Vinko Borec.

la velika beda in zaostaločišči krajev. Pomoč baš tukaj je bila nujno potrebna. Mnogi si pomoci danes žele, mnogi pa se še ne zavedajo, da so zdravstvene prilike v katerih žive take, da so podpora potrebni. S pomočjo iz zdravstvenega doma naj se res okraj prerodi, naj izginejo zdravstveni nedostatki in hišah in okoli njih, naj se preuredi življene prebivalstva v zmislu zdravih načel.

Delavce v zdravstvenem domu čaka lepo toda težko delo. Ni mogoče še danes videti vseh ovir, ki se bodo pojavile. Saj začetek ni nikjerlahak. Toda s smotrenim in nesobičnim delom bo rastlo tudi zaupanje ljudstva, ki se bo te svoje ustanove uklenilo, kar se dete oklene svoje ljubljene matere.

Delokrog zdravstvenega doma bo kaj obsežen. Delo vsestransko. Če hočemo kako zio odpraviti, moramo

odstraniti najprvo vzroke
zlo po potem menjalo samo ob sebi. Isto tako je v javnem zdravstvu: Če hočemo bolesničevi, ne zadostuje, da pošljemo bolnika v bolnico, marveč moramo odstraniti vzroke teh bolesnih, torej vzroke slabega zdravstvenega stanja. Teh je seveda dosti! Če se pojavlja trebušni legar ali griza v katerem kraju, ni istriskati vzroka samo v pitni vodi, ali v živilih ali nesnagi ali v pomanjkanju stranič in greznic ali v muhah itd. temveč je treba misljiti na vse to skupaj in delati za odpravo vseh vzrokov. Hvala bogu je danes higijena kot znanost takoreč napredovala, da nam točno pove vse možne vzroke take ljudske bolezni. Če hočemo odpraviti visoko umrljivost v kakem okraju, moramo ravno tako poznati vzroke, zaradi katerih nastopa v kakem kraju več smrtnih primerov, nego v drugem. Gotovo ne bo vzrok samo eden, marveč jih bo celo vrsta.

Delo zdravstvenega doma se torej ne bo omejivala n. pr. samo na odpravo stanovanjskih in naselbinskih nedostatkov, marveč se bo razširilo in na začetku dojenčkov, male in šolske dece, na odpravo ljudske knige, ki v obliki jetike upropasča naš rod, na omiljene razdejajo, ki ga pušča za seboj alkoholizem.

V splošni
zdravstveni posvetovalnici
se bodo ugotavljale in proučavale zdravstvene razmere prebivalstva in njihovih bivališč in se bo vodil popis vseh stanovanjskih hiš in prebivalstva v okrožju. Odpravljali se bodo vzroki slabega zdravstvenega stanja z nasvetom in dejaniem n. pr. v zadevah zgradbe stanovanjskih in gospodarskih postopij, odstranjevanje odpadkov, preskrbe s pitno vodo in podobno. Daiale se bodo navodila za pravilno prehrano in sploh zdravo življene in se bodo dajali nasveti ter nudila pomoč v vseh ostalih vprašanjih, ki zadevajo javno zdravje.

Dispanzer za otroke
bo deloval kot poliklinika za dojenčke in otroke predsolske dobe in kot posvetovalnica za matere. V prvi se bo vršilo zdravljenje bolesnih otrok, za katere ni nihče obvezan ali za katere nihče ne more nositi stroškov za potrebitno zdravniško preiskavo in zdravljenje. V posvetovalnici za matere se bodo dajali materam zdravih dojenčkov in malih otrok navodila glede prehrane, vzgoje in splošnega zdravstvenega stanja otrok ne glede na premoženje in se razmire.

Naloge
dispanzerja zajetične
bo obstajala v tem, da prepreči razširjenje tuberkuloze in zdravi tuberkulozne bolnike in sicer: izsledoval bo jetične, izoliral jih v posamezne zavode ali v rodbini sami, zlasti z ozirom na skupno postelj ter jih vzgajal v higijenskem oziru. Pregledal bo bolnike in jih ambulantno zdravil. Pregledoval člane njih rodbin glede zdravja. Obveščal bolnike in njih domače o pomenu te bolezni, nje prenašanju in nevarnosti. Preskrboval bo bolnike z vsemi potrebnimi pripomočki za vzdrževanje čistega telesa, stanovanj in oblik. Posredoval bo pri socijalnih in dobrodelnih napravah za izboljšanje prehrane in stanovanja. Obratal bo posebno pozornost na začetku in varstvo dojenčkov in malih otrok v tuberkuloznih rodbinah. Jemal bo one, ki bodo zdraveli, znova v svoje okrilje ter skrbel da dobe posel in event. spremene dosedenki poklic. Skrbel bo, da se po izvršeni izolaciji, selitvi ali nastopivši smrti pravilno razkuži stanovanje in vse ono, kar je rabil bolnik.

Solska zdravstvena posvetovalnica
bo skrbela za zdravje in pravilni telesni razvoj učencev v okrožju in podajala šolskim oblastem potrebna pojasnila in navodila v zdravstvenih vprašanjih. V ta namen bo nadzirala razmere šolskih postopij, zdravje in telesni razvoj učencev, da jala bo inicijativu za pospeševanje telesne vzgoje, pobivala ob izbirki poklica in poučevala učence, učitelje in starše v vprašanju higiene.

Solska poliklinika
bo imela nalogu ugotavljati duševne in telesne napake, ki preprečujejo otroški razvoj in napredok. Zato bo dajala zdravniško pomoč vsem šolskim otrokom.

V okvirju zdravstvenega doma bo delovala tudi

ljudska zdravstvena šola.
ki bo sirla med ljudstvom zdravstveno kulturo z vsemi propagandnimi sredstvi in metodami. Vršila bo pouk od osebe do osebe, po domačijah, prijeljala zdravstvena predavanja, zdravstvene poučne tečaje, higijenske tečaje in razstave, razširila poučne časopise, knjige, letakite itd. in bo nudila prebivalstvu vso ostalo pomoč za razširjanje zdravstvene izobrazbe.

Ljudsko kopališče
letno in zimsko, bo mnogo pomagalo k razvoju zimskih sportov. Izrednega pomena bo zlasti za deco. Gotovo bo ono v začetku najbolj viden in najbolj obiskan oddelek zdravstvenega doma.

Tako bo zlito delovanje zdravstvenega doma v lepo zaokroženo celoto. Kdo bi

mogel dvomiti, da bi vsestransko delovanje sredi dozvetnega ljudstva ne pokazalo uspehov in rodilo sadov? Cas bo dokazal, da pot, na katero smo krenili, prava.

Poglejmo si na kratko, kako bosta zdravnik in zaščitna sestra v zdravstvenem domu vršila svoje delo.

Glavno načelo njunega dela je: poišči bolnika in ne čakaj, da pride bolnik k tem. Kajti tedaj je že mnogokrat prepozno. Prepičaj se, kdo je pomoči in zaščiti potreben. Daj mu jo brezplačno, če vidiš, da bi drugač ostal brez potrebine zaščiti! V tem zmislu bo hodila zaščitna sestra po hišah po vsem okraju in bo iskala zaščite potrebnih vse dodelj. da bodo ljudje sami in v vsakem potrebnem primeru poiščali zdravnika. Navajala bo k zdravniku v zdravstveni dom matere z njihovo bolno dečko, bolnike z jetiko in njihove družinske člane. Zdravnik jih bo pregledal, ugotovil stanje bolesnič in jih zdravil. Zdravljenje se bo vršilo v določenih dneh in urah na teden. Če vnaprej pa se lahko reče, da bo češče potrebnejša socijalna nego zdravniška zaščita. Zato bodo zdravniki in sestre polegajali večjo pozornost na socialno medicinsko pomoč, s katero se da več doseči, nego z zdravljenjem posameznika.

Svoje delo bosta raztregnila zdravniki in zaščitna sestra v veliki meri in predvsem takozvano zdravo prebivalstvo. Ni nemogoče, da bi to moglo koga začuditi, če, zdrav človek ne potrebuje zdravnika. Kajti napako je to mnenje! Ravnato zato, ker je bilo tako mnenje do nedavnega splošno razširjeno, je padlo ljudsko zdravje in sestre polegajali večjo pozornost na socialno medicinsko pomoč, s katero se da več doseči, nego z zdravljenjem posameznika.

G. Juraničeva iz Zagreba je po več letih zopet nastopila v partiji Leonore ter dokazala, da je v vsakem oziru razveljavljiva napredovala. Dasi mestoma v intonaciji ni zanesljiva, je izvedla svojo partiju prav dobro ter žela obilo priznanja.

G. Kogojeva je pela menda pričevanje Azuceno ter v pevskem pogledu prav lepo ustrezala. Igralsko stran partije pa mora se izpopolniti.

Izvrsten grof Luna je bil g. Primozič, posebno zadovoljiv Ferrando pa g. Župan, ki se odlikuje z jasnim izgovorom teksta in lepo igro.

—Dramski gledališči. Pravljena igrica o Snegulčici je popoldne napolnila gledališče in je bila mnogoštevilna mladina na navdušenja. Nova je bila gdje. Slavčeva, ki se je izkazala kot izvrstna plesalka.

Gostovanje „Soče“ v Kamniku

Kamnik, 26. oktobra.

Minilo soboto je gostovala v Kamniku dramska družina »Soče« iz Ljubljane. Uprizorila je Strindbergovga »Očeta« v režiji g. Košute, bivšega vodje slovenskega gledališča v Gorici.

Igralski ansambel je spremljal g. Mirko Kragelj, ki je govoril uvodne besede: povedal je namen »Soče«, kaj so in kaj hočajo ter nam podrobno popisal Strindberga.

Ansambel »Soče« se nam je zelo simpatično predstavil. Ritmojstra je igral g. Košuta. V prvem dejanju je bil v tekstu prebiter, v drugem in tretjem pa mnogo prepočasen. Izbruh blaznosti ni bil dovolj prešnjen. Lavro, njegovo ženo, še vedno lepo mlado Ksantipo, je igrala gdc. Tussy Reinerjeva odlično. Višek je dosegla v 2. dejanju. Za res velik uspeh in doživetje je sij živahno ploskali in ji poklonili cvetja. Gdc. Tussy je mlada igralka, o kateri sem mnenje, da jo kdaj se vidimo na održi ljubljanskega Narodnega gledališča. Berto je s srčano naravnostjo absolvirala gdc. Eva Reinerjeva. Posebnost je bila gdc. Gabrijelčičeva kot dojilja. Pastor, zdravnik in vojak so lepo vloga, izmed katerih je bila le pastorjeva kolikor toliko ustrezajoča. Zdravnik in vojak sta bila začetniška.

Igra je bila dobro naštudirana; igrali so že osmici.

Ansamblu, ki si je nadel nalogo, širiti dramsko kulturo širom Slovenije z najboljšimi deli — k uspehu vse čestite!

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponедeljek, 27. oktobra 1930, katalogi: Frumeacij, pravoslavni: 14. oktober, Sv. Petka.

DANASNE PRIREDITVE

Drama: Kraljčina Haris E.

Kino Matice: Jazz-Girl.

Kino Ljubljanski Dvor: Valse triste.

Kino Ideal: Strah.

Predavanje o Wagnerju ob 20. v Kazini.

Dnevne vesti

Natečaj za zdravnike. Uprava dunavsko banovine je razpisala natečaj za šef psihijatričnega oddelka in vršilca dolžnosti upravnika bolnice v Jaši Tomiču, za sekundarnega zdravnika bolnice v Novi Kranjici, za šefo kožno veneričnega odseka bolnice v Kragujevcu, za šefo internega oddelka in vršilca dolžnosti upravnika bolnice v Požarevcu in Smederevu, za sekundarnega zdravnika v bolnici v Topoli in eventualno za šefo odseka za kirurgijo in ginekologijo bolnice v Gornjem Milanovcu. Državna bolnica v Sarajevu je pa razpisala natečaj za tri asistente.

Iz naše mornarice. V aktivno službo je sprejet zopet sanitarni poročnik mornarice v ostavki in rezervi dr. Josip Lipa.

O gospodarski kriji in o delavstvu bo govoril na jutrišnjem delavskem shodu v Delavski zbornici v Ljubljani centralni tajnik delavskih zbornic g. Topalović iz Beograda. Shod bo ob 18.30. Za včeraj dopoldne napovedani shod se ni vršil, ker je prispeval beograjski brzovlak, s katerim se je vozil g. Topalović, z znatno zamudo v Ljubljano. Mesto Topalovića je imel kratek referat g. Stanko, nakar se je shod preložil. — O isti temi govori g. Topalović danes ob 18.30 v Delavskem domu na Jeleničah. Delavski shodi, na katerih bo govoril g. Topalović, se bodo vršili še v nekaterih drugih krajih, takoj n. pr. v sredo v Mariboru v Unionu in v četrtek v Trbovljah v Delavskem domu.

Iz carinske službe. Za dnevnice pri zagrebški carinarnici je imenovan dosedjan dnevnitar carinarnice v Mariboru Anton Morelji.

Tujski promet v Primorju. Srednje in južno Primorje je imelo letos zelo dobro tujskoprometno sezono. V vseh kopališčih je število tujev presegalo lanskog, v nekaterih celo znatno. Letošnje leto lahko velja v tujskoprometnem pogledu, za eno najboljših. Ponekod je bilo letoviščarjev toliko, da niso imeli kje stanovati. Zato so se začeli domaćini že zdaj pripravljati na prihodnjo sezono. Mnogi preurejajo hotele ali grade nove, da bodo lahko spravili pod strohe več letoviščarjev. Samo v oktobru in v drugi polovici septembra je bil tujski promet nekoliko slabši, kakor lani ob tem času.

Naležljive bolezni v dravski banovini. Od 1. do 7. t. m. je bilo v dravski banovini 23 primerov tifuznih bolezni, 55 grži, 55 skrlatinke, 133 davic, 21 dušljivega kašla, 19 šena, 4 krčevite odrevnosti, 3 odrevnosti tilnika ter po 1 ošči, naležljivega vnetja možganov in vratnega prisa.

Prepoved zahajanja v krmo. Okrajno sodišče v Logatu je prepovedalo Andreju Belčiču in delavcu Francetu Molku iz Planine zahajati v krme za dobro enoga leta.

Emil Adamčič: Album za mlade pevce. V založbi Glasbene Matice ljubljanske je izšel Adamčičev Album za mlade pevce, zbirka eno- in dvoglasnih zborov s spremjevanjem klavirja. Ta album izide v treh zvezkih; prvi je sedaj na knjižnem trgu. Obsega 12 zborov z spremjevanjem klavirja, ki so predvsem namenjeni za meščanske, srednje, učiteljske ter glasbené šole ter bodo izvrstno služili tako pri poniku kakor tudi pri javnih nastopih šolske mladine. Ime avtorja samega name je poprok, da se vsi odlikujejo po pravi muzikalnosti in izredno lepi melodiji. Mišljeno so za srednje, ne previsk in tudi ne prenizek glas. Tudi klavirski stavek je primereno, ne pretežko pisan, tako da zbirka odgovara vsem našim prilikam. V I. zvezku je 12 zborov. Delo se naroča po vseh knjigarnah, kakor tudi pri založniku: Glasbeni Matič ljubljanski. Prav v isti založbi sta izšla te dni tudi dva madrigala za meščani zbor, in sicer Palestrijev »Bone Deus« in Gallusov »Glejte, kako umira pravčni«. Obe skladbi sta primeri za cerkvene, na tudi za javne koncertne nastope.

Zbori VI. letnik, št. 5. Revija nove zborovske glasbe. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Vsebina glasbenega dela: S. Oster: »Konja jezd aga«. K. Pahor: »Hrenenje«. A. Grum: »V spomin Ivanu Čankarju«, meščani zbori. St. Premrl: »Znamenje, samospav za bariton s klavirjem.« Vsebina književnega dela: M. Kunčič: »Tolažba« (pesem). Dr. Jos. Mantuan: »O slovenski operi«. H. Gal: »Zborovska tehnika in zborovski poučki.« — Rubrike: Naši skladatelji, Iz naših organizacij in društva. Novosti. Razno. Listnica uredništva in uprave. — »Zbori« stanejo za Jugoslavijo na leto 50. Dan in se naročajo pri upravi, pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani.

Madžari izgnali 500 jugoslovenskih rodbin. Osječki občinski svet bo te dni razpravljal o namestitvi 500 jugoslovenskih rodbin, ki so optirale za Jugoslavijo in majo 28. t. m. zapustiti madžarsko ozemlje ter se naseliti v naši državi. Mnogo teh optantov je v zelo težkem položaju, večina imetja ni mogla prodati. Osječki občinski svet bo skušal izgnane rodbine nastaniti, obenem pa je bilo sklenjeno ustanoviti poseben odbor, ki bo skrbel za nastanitev ter gmotno podpiranje izgnanih rodbin.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in hladno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 15, v Splitu 14, v Mariboru 9.4, v Ljubljani 7.7. Iz drugih krajev o temperaturi ni poročilo. Ozračje se je torej mocno ohladilo. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751.2 mm, temperatura je znašala 2.8.

Dve obsoedi zaradi prekoračenja silobrana. Pred sodiščem v Osijeku se je te dni zagovarjala Jela Jergić iz vasi Sekulice pri Slatini na Hrvatskem, ki je med prepirom in delom v silobrancu ubila kmetico Petro Živkovč. Obsojena je bila na osem mesecev strogega zapora. — Sodišče v Šibeniku je pa te dni razpravljalo o zadevi Petra Olujiča, ki je med prepirom ubil svojega soseda Luka Buglata. Sunil

ga je dvakrat z nožem v trebuh in srce. Sodišče je bilo mnenja, da gre za prekorčenje silobrana in je Olujiča obsodilo samo na 20 mesecov ječe.

Zdravniški skandal v Subotici. Kakor smo že poročali, so v Subotici te dni arretirali dr. Klein, ker je baje odpravil telesni plod. Dr. Klein je bil dva dni v preiskavi, nato ga je polica izpustila. V zvezi z aretacijo je polica zaslišala še več drugih subotičkih zdravnikov, ki so zapleteni v slišnici.

Se o veliki ponoverbi pri davčni upravi v Zagrebu. »Jutro je že včeraj poročalo, da je blagajnik davčne uprave Bogoslav Petanjak v Zagrebu ponoveril večjo vsto denarja in z ženo ter s sinčkom Krstom pogebnil iz naše države. Pri prvi preiskavi so pri blagajni davčne uprave ugotovili primajkljaj 168.000 Din, v splošnem pa domnevajo, da si je Petanjek najbrž prisvojil še več državnega denarja. Kakor poročajo zagrebški listi, je Petanjek živel zelo razkošno, pa tudi njegova mlada, izredno lepa žena je bila zelo zapravljiva. Petanjek je bil baje blazno zaljubljen v svojo ženo in je pot vplivom segel po tujem denarju. Oblasti domnevajo, da jo je mož popihal čez mejo in da je najbrž odpotoval na Poljsko, kjer ima sorodnike. Seveda tudi ni izključeno, da je krenil v Ameriko, kajti ugotovili so, da je izginil že 13. t. m. Mož je bil tako prebrisani, da je vzel bolniški dopust, češ, da gre v Krapino. In Krapine je pisal, da je težko bolan. Seveda so bila pisma že prej prisposana, v Krapini, ki jih je oddal na pošto nekdo drugi. Policia je izdala za defravantom tiralico.

Tri nesreče. Včeraj popoldne je nesla 57letna posetnikova žena Apolonija Bergant iz Suhega dola pri Kamniku kosilo pastarici na pašo. Ko je stopila k pastariči, je skočila proti njej krava in jo nasadila na roge. Težko poškodovan Berganto so sночи prepeljali v bolnico. — Druga nesreča se je pripetila na Primškem, kjer je 53letna, božastji podvržena posetnikova žena Ursula Mari med napadom padla na peč in se nevarno opekla na obeh rokah. Tudi njo so prepeljali v bolnico. — Tretja žrtev nesreče je postal 50letni delavec Anton Marinšek, zaposlen na upravi veleposestva Ravnik v Planini. V godini je tako nesrečno padel, da si je zlomil tri rebra. Morali so ga prepeljati v bolnico.

Aretacija po 10 letih. Iz Cetinje v Črni gori poročajo, da se je te dni vrnil iz Južne Amerike neki Filip Krivokapić, katerega so oblasti takoj po njegovem prihodu aretirale. Krivokapić je nameč osumljen, da je bil glavar roparske tolpe, ki je pred desetimi leti na državni cesti Kotou-Cetinje blizu Vukovićev napadla poštno avto in odnesla dva milijona dinarjev. Pri napadu so roparji ranili več potnikov. Neki potnik, ki je bil med ranjenimi, je oblasti prijavil, da je med napadalci spoznal Krivokapić. Baje je Krivokapić kmalu po napadu izginil in pobegnil v Albanijo, od tu pa v Italijo, od koder se je odpeljal v Južno Ameriko. Po desetih letih se je vrnil v domovino prepričan, da je njegov zločin že pozabljhen. Oblasti nadaljujejo preiskavo.

Iz Ljubljane

—lj Vračajmo zvestobo za zvestobo! Zato dajmo duška s svojim čustvom iskrene hvaljnosti bratom Čehoslovakom za vse, kar so storili za nas na način, da se vsi, ki čutimo narodno, udeležimo jutri 28. t. m. zvečer proslave češkoslovaškega državnega praznika v operi. Ta prireditve bodo manifestacija bratstva in jugoslovensko - češkoslovaške vzajemnosti! Isti dan dopoldne od 11. do 12. je sprejemanje čestitk v češkoslovaškem konzulatu na Bleiweisovi cesti. Pozivamo in vabimo vse naše javne korporacije, narodna društva in posamnite, da posetijo konzulat in izreko svoje čestitke k državnemu prazniku.

—lj Izobesite zastave! Povodno proslavite obletnice osvoboditve češkoslovaškega naroda dne 28. t. m. izobesi mestna občina na svojih poslopjih državne zastave. Vabim vse meščanstvo, da sodeluje pri proslavi državnega praznika bratstva nam naroda ter okraji hiše z državnimi zastavami. — Dr. Dinko Puc, župan.

—lj Na Gallusovem nabrežju je več kupec kock za tlakovanie cestni, kar je dobrodošlo nekaterim otrokom: z veliko vremena jih mečejo v Ljubljano in se pri tem prav imenito počutijo. Kaže, da bo treba kocke zastrčiti ali pa jih kimalu rabiti, drugače itak ne bodo dočakale boljši časov.

—lj Red in snaga nista nikjer odveč, tudi na Cankarjevem nabrežju bi ne bila. Človek se čudi, zakaj ima baš to nabrežje izreden privilegij, da smejo na njem po cele mesec neovirano ležati kupi smeti poleg razvlečenega stavbnega materiala in lesa. Nikdo sicer ne more zahtevati, da bi stavni podjetnik odstranil svojo barako, orodje in material z nabrežja, dokler poleg gradi, v nasprotju pa je s cestno - policijskim redom in zdravstvenimi predpisi odlaganje ruševin in materiala na cesto, kjer potem leži do sončega dne. Tudi orodje in material bi naj stavni podjetnik zložil na enem kraju, ne pa v dolžini sto metrov.

—lj Celovško cesto so nedavno regulirali ob tenišu Ilirje. Regulacijska črta je prepravljena pri vhodu k Cekinovemu gradu leseno baroko, katere pa niso zarad tega vse podrlji, temveč samo toliko, kolikor je bilo neobhodno potrebno. Baraka - invalid, v kateri stanujejo očividno ljudje, ker se iz nje zelo kadi z pločevinastimi cevi, zdaj »kraljuje« pri cesti oskubljena kot simbol minljivosti. Seveda, podrlji jo menda bodo, ampak kaj storiti s stanovalci?

—lj 15.464 bolnikov je do davi sprejela letos ljubljanska bolnica. Vse kaže, da bo letos zopet rekordno leto. Nekateri oddelki, zlasti kirurški in interni, so skoraj stalno prenapolnjeni.

—lj Sodništvo zaradi prekoračenja silobrana. Pred sodiščem v Osijeku se je te dni zagovarjala Jela Jergić iz vasi Sekulice pri Slatini na Hrvatskem, ki je med prepirom in delom v silobrancu ubila kmetico Petro Živkovč. Obsojena je bila na osem mesecev strogega zapora. — Sodišče v Šibeniku je pa te dni razpravljalo o zadevi Petra Olujiča, ki je med prepirom ubil svojega soseda Luka Buglata. Sunil

—lj Hišni posestniki se vnovič opozarjajo, da je vložiti prijave dohodkov od zgradb v izogib kazni po čl. 137 davčnega zakona do 31. t. m.

—lj Mestna zastavljalnica bo imela redni dražbi marca 1930 zastavljenih predmetov in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrino itd.) 6. novembra, za efekte (blago, perilo, stroje itd.) pa 12. novembra od 15. dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti Štev. 15.

—lj Prvi koncert basista Mirka Puglia v Ljubljani. V pondeljek 3. novembra bo koncertiral v Filharmonični dvorani slovenski basist g. Mirko Pugelj, ki je svojčas študiral petje v Ljubljani, nato pa ga na daljeval in v velikim uspehom dovršil v Parizu, kjer je stalno sodeloval pri raznih domačih in tujih koncertnih prireditvah, sedaj pa se pripravlja, da nastopi svoje umetniško delovanje pri zvočnem filmu. Francoski kritiki hvalijo Puglia kot muzikalno izredno naobraženega pevca z lepim in zdravim glasovnim materialom. Pesmi, katerih počita, bodo prav za prav nekakšno stranicijo v kratek predavanju o sodobni francoski glasbi, ki ga bo imel univ. lektor g. Vey. Koncert bo pod protektoratom francoskega instituta v Ljubljani. Vstopnice v Matični knjigarni.

Aluminijasta

kulinjska posoda je veselje vsake gospodinje; zato si oglej še danes veliko izberi po najnižjih cenah pri tvrdki z železnino

STANKO FLORJANCIC,
LJUBLJANA. Sv. Petra cesta št. 35

—lj Šteje posetnikov grobov po običajem načinu na pokopališču pri Sv. Križu se bo vršilo tudi letos. To šteje priredita Društvo skrb za mladino in Udrženje volnih invalidov. Prvo je letos nakupilo ob Bohinjskem jezeru ležeče parcele, kjer bo postavilo moderno okrevališče za ubožno inbolehačo deco. Vsak posetnik naših pokopnikov naj vstopi na kraj zadnjega počivališča pokopnikov z zavestjo, da se je poprepodolžil bolehnji deci in pohabljenu invalidom.

—lj Šteje posetnikov grobov po običajem načinu na pokopališču pri Sv. Križu se bo vršilo tudi letos. To šteje priredita Društvo skrb za mladino in Udrženje volnih invalidov. Prvo je letos nakupilo ob Bohinjskem jezeru ležeče parcele, kjer bo postavilo moderno okrevališče za ubožno inbolehačo deco. Vsak posetnik naših pokopnikov naj vstopi na kraj zadnjega počivališča pokopnikov z zavestjo, da se je poprepodolžil bolehnji deci in pohabljenu invalidom.

—lj Šteje posetnikov grobov po običajem načinu na pokopališču pri Sv. Križu se bo vršilo tudi letos. To šteje priredita Društvo skrb za mladino in Udrženje volnih invalidov. Prvo je letos nakupilo ob Bohinjskem jezeru ležeče parcele, kjer bo postavilo moderno okrevališče za ubožno inbolehačo deco. Vsak posetnik naših pokopnikov naj vstopi na kraj zadnjega počivališča pokopnikov z zavestjo, da se je poprepodolžil bolehnji deci in pohabljenu invalidom.

—lj Šteje posetnikov grobov po običajem načinu na pokopališču pri Sv. Križu se bo vršilo tudi letos. To šteje priredita Društvo skrb za mladino in Udrženje volnih invalidov. Prvo je letos nakupilo ob Bohinjskem jezeru ležeče parcele, kjer bo postavilo moderno okrevališče za ubožno inbolehačo deco. Vsak posetnik naših pokopnikov naj vstopi na kraj zadnjega počivališča pokopnikov z zavestjo, da se je poprepodolžil bolehnji deci in pohabljenu invalidom.

—lj Šteje posetnikov grobov po običajem načinu na pokopališču pri Sv. Križu se bo vršilo tudi letos. To šteje priredita Društvo skrb za mladino in Udrženje volnih invalidov. Prvo je letos nakupilo ob Bohinjskem jezeru ležeče parcele, kjer bo postavilo moderno okrevališče za ubožno inbolehačo deco. Vsak posetnik naših pokopnikov naj vstopi na kraj zadnjega počivališča pokopnikov z zavestjo, da se je poprepodolžil bolehnji deci in pohabljenu invalidom.

—lj Šteje posetnikov grobov po običajem načinu na pokopališču pri Sv. Križu se bo vršilo tudi letos. To šteje priredita Društvo skrb za mladino in Udrženje volnih invalidov. Prvo je letos nakupilo ob Bohinjskem jezeru ležeče parcele, kjer bo postavilo moderno okrevališče za ubožno inbolehačo deco. Vsak posetnik naših pokopnikov naj vstopi na kraj zadnjega počivališča pokopnikov z zavestjo, da se je poprepodolžil bolehnji deci in pohab

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

Peter se je komaj premagal, da ni zaklel.

— Ne, — je odgovoril glasno in jasno. — Telefoniral bi rad — nekaj zelo mujnega.

— Nujnega, a? Je kdo bolan? Potrebujete zdravnika? Jaz sem zdravnik.

— Nične ni bolan, — je dejal Peter malo že manjkalo, da ni zakričal,

da bo nekdo kmalu hudo bolan, če ne dobi on točnega odgovora. — Gre za važno zasebno obvestilo in mislil sem, da bi mi morda dovolil telefonirati iz vase vile, seveda če imate telefon. Toda tako nujno to ni, da bi baš moral biti.

— Nujnega edina želja je bila končati ta mučni pogovor, ki itak ni imel nobenega pomena. Žmajar je z globo in se pripravljal k odhodu. Raje pojde pet milij peš, kakor da bi se pogajal s to kladjo v človeški podobi.

— Počakajte trenutek! — je dejal dr. Bunting osorno. — Hočete telefonirati ali ne? Izvolute vstopiti. Osnažite si čevlje.

Počakal je, da si je Peter dobro obrisal čevlje, potem ga je pa odvedel v viho. — Pazite na stene! Včeraj so bile pobljene! Ne...

Toda dalje ni prišel v svojem svetu,

kajti Peter je trdo stopil na preprogo, ki mu je zdrsnila pod nogami po gladkem parketu. Čuteč, da mu desna noga nekam uhaaja, je prestrašeno vzliknil in omahnil. V zadnjem hipu se je ujel za obesalnik, da mu padel.

Ko je pa segal po obesalniku, je izpustil sliko iz rok. Slika je padla na tla in se odvila.

Dr. Bunting se je ustavil in ozrl.

— No, no, — je zamrmljal nevoljno. — Počasi, počasi, mladi mož! Saj mi treba tako... Kar mu je zaprlo sapo, kajti zagledal je sliko na tleh.

Nekaj časa jo je osuplo gledal, potem je pa stopil korak naprej, se pripongnil in jo pogledal od blizu.

— Kaj je to, a? Kaj je to?

Peter je bil nekoliko v zadregi zaradi svojega plesnega nastopa pri vrati. Urno se je pripongnil, pobral sliko in jo stisnil pod razduhu.

— O, to je samo... samo skromina skica — moje delo. Nič posebnega.

Oprostite, da sem tako neroden. Kriva je preproga. Upam pa, da se ni nič zgodilo.

Bil bi... Obmolnil je, kajti dr. Bunting ga je nepremično gledal. Sploh

se je bilo vse zdravnikovo vedenje ne-nadoma izpremenilo. Oči so se mu ne-kam čudno zaiskrile. Gledal je Petra,

kakor da ima opraviti z zanimivim pri-

merom pegastega legarja. Ko je pa iz-

pregorovil, se mu je glas tresel, kakor

bi težko zadreval razburjenje.

— Da, da. Prav gotovo. Da. Seve-

da. Ne — ehm — tjače, tjače! — Po-

dolžil je Petru roko na ramo in ga za-

čel raho potiskati proti vratom.

— Toda — kaj pa telefon? — se je začudil Peter.

— Zunaj je. Ta hip sem pozabil na

to. Z mojim spominom je res križ. Tjače, tjače.

Peter je bil presenečen, toda misli je, da gre za novo vragolijo čudaškega možica in zato se je dal mirno odvesti h garaži. Pred vrti garaže se je zdravnik ustavil, iz žepa je potegnil velik svezenj ključev, visečih na tak močni verižici, da bi lahko gnal na nji mladega bika v klavnicu. Poiskal je pravi ključ, odklenil vrata in namignil Petru, naj vstopi.

— Sem? — je vprašal Peter presečeno.

Doktor je prikimal.

— Da, tu bo bolje. Prihranite si mnogo časa. Boste videli.

Prestopil je prag. Peter je pa zmal z globo in stopil za njim. Kar je zdravnik nenadoma in neverjetno spretino odskočil nazaj, smuknil skozi vrata ter jih zaloputnil in zaklenil za seboj. Vse to je bilo storjeno tako nagnito, da Peter ni imel časa protestirati ali braniti se. Stal je samo izbuljenih oči in široko odprtih ust, dočim so se zdravnikovi koraki izgubljali v daljavi, dokler niso utihnili.

A če bi bil videl, kaj je počel zdravnik potem, bi se bil še bolj čudil. Dr. Bunting je hitel na vso moč naravnost v svoj kabinet. Tam je omahnil ves zasopel na divan, segel po telefonu, po tem nevidnem orodju usode, in povedal številko, s katero je hotel dobiti zvezko. Sledila je daljša pavza, katero je moral kot telefonski naročnik na kmetij potrežljivo prestati. Končno je telefon pokazal znake življenja.

— Halo! — je zaklicil dr. Bunting.

— Halo, halo, halo! Je tam Old Hall?

— Eh... Vrag vas vzemi, pomota je...

— Halo, halo, halo! Centrala! Halo! Centrala!

Kadar bom hotel govoriti s Tehrburskim domom živali, vam že povem. Dajte mi Wallbridge 17, ena... sedem... da... samo hitro!... Tišina.

Končno, ko je napravilo solince ta čas že lep košček svoje nebesne poti, je telefon znova zapel: Halo. Je tam Old Hall? Govoriti moram nemudoma s siron Walterom... Eh?... Tu dr. Bunting. Da, nemudoma. Zadeva je zelo važna... Novo čakanje, med katerim je zdravnik nervozno bobnal s prsti po mizi... Halo! Ste vi, Walter? Tu Horace. Ga že imam... Da, dobro ste razumeli: ga že imam!... Tega tička s sliko... z vašo sliko... s Constabljom... Pred petimi minutami. Prišel je k meni kar tebi nič meni nič in bil še tako predzren, da je hotel rabiti moj telefon. Srečno naključje, a?... Telefon... Dejal je, da mora telefonirati v nujni zadavi. Bil je pa tako neroden, da mu je padla slika na tla... Kako?... Ne, on... Da... Takoj sem jo spoznal... Kako?... Ne, z zvijačo. Ne, ne... z zvijačo... Dejal sem mu, da je telefon v garaži. In zapr sem ga v garažo... Seveda ni, lagal sem se mu. To je bila samo zvijača... Kako?... Ne, šel je kognje. Zdaj je tam. Ima jo s seboj, seveda. Nisem mu je mogel vzeti, sicer bi bil slutil, da imam slabec namene z njim... Docela na suhem... Kako?... Predzren človek. Mlad, zločinski tip. Oblečen kot največja baraba. Da, najbrž bo kaj takega... Da, pride takoj... Seveda sem sam. Gospo Bigginsove ni doma. Po-

vedal sem to Sari, ko sem ji davi telefon... Le mirno kri, Walter... Ne, pobegniti ne more... Da... da... z bogom.

V ZNAMENJU NAPREDKA
»Čuje, gospod natakar, kako to, da sem našel košček avtomobilskega obroča v svojem golažu? — »Kaj si hočeva, avtomobil povsod izpodriva konja, gospod!«

Knjiga o lepem vedenju

Na dunajskem dvoru so morali visoke goste učiti, da se s prsti ne sme jesti

Clan akademije političnih in moralnih ved, bivši francoski diplomat Laudet, je izdal te dni zanimivo knjigo pod naslovom »Politesses et savoir vivre«. Če se loti takega dela francoska akademija, je jasno, da je stvar dozorela. Naša doba potrebuje tudi v tem pogledu že zakonik in mnogo je takih, ki bodo v omenjeni knjigi navedene zakone izpolnjevali. Laudet je prepričan, da so se ljudje glede omike in lepega vedenja v primeri s prejšnjimi pokolenji poboljšali. Med drugim navaja v dokaz, da so imeli na dunajskem cesarskem dvoru za goste cele litanijske pravil in navodil. Visokim gostom so moral posebej zabiti, da ne smajo jesti s prsti, temveč z vilicami, in da kosti ne smajo metati pred mizo.

V tem pogledu je Laudet prav, kajti zdaj si ne moremo misliti dvora, kjer bi morali gose žele žaučiti, da se z rokami ne je. Toda mož sam navaja v knjigi nekatera pravila o lepem vedenju, ki se siščijo dokaj čudno. Tako prav, da olikan človek ne hladil juhe s piljanjem, temveč počaka, da se sama ohladi. Prav tako, da ni priporočljivo mečkat sredico med prsti, ker utegnejo ljudje opaziti, da imamo umazane roke.

Najtežja umetnost je nedvomno lepo jesti. Pravijo, da je bil abbé Deville povabljen k neki markizi in da je napravil dvanašč grobni napak, ko je jedel mehko kuhanjo jajce. Zdaj si pa mislimo, kaj vse lahko človek zagreši, če mora jesti rake ali različne ribe! V Laudetovi knjigi so pa tudi nasveti, katerim ugovarja naš okus kot napačnem in nedopustnem. Vsak človek ima svoj okus in nikjer ni rečeno, da bi se moral strinjati z vsem, kar odobrava Francozi. Tudi oblika vladnosti ni točno določena. Sele od 16. stoletja pozdravlja moški na ta način, da se odkrivajo. V starih časih so moški pozdravljali ženske s poljubljanjem, nadavne meščanke so poljubljali na lice, aristokratka pa na ustnice. Kako ne-redno je bilo to, priča Montaigne, ki je l. 1560 napisal:

»Grda in žaljiva razvada je, da morajo nastavljati dame svoje ustnice vsakemu, kdor ima tri sluge. Moški sami s tem ne pridobimo mnogo, ker moramo za tri lepe poljubiti 50 grdin.«

Vsako stoletje ima svoje postave o lepem vedenju. To velja tudi za naše stoletje. V tem pogledu je Laudetova knjiga prvi poskus sestaviti sodobni zakonik lepega vedenja.

Tri leta med levi

Angleški listi poročajo iz Johanesburga o neverjetnem, toda resnem dogodku. Lovci iz severnega Transvala so zasledili v džungli levino, ki je bila prejšnji dan obstreljana. Daleč v gozdu so jo končno našli mrtvo, pri njej pa sedel zamorec in bridko plakal. Na radovendna vprašanja je začel zamorec pričevali, kako je pred tremi leti pobegnil v džunglo pred krvno osvetjo, ker je bil ubil nekega rojaka. Več tednov je bolidil po pragozdru in iskal varnega zavetišča. Nekega večera je pa zlezel ves izmučen v votlinu pod skalami in trdn zaspal. Zjutraj je pa ves presezenec in prestrashen opazil, da je začel v levjo jamo. V jami je bila zbrana vsa levja družina, samec, samica in mladiči. Zgodilo se je pravno čudo, lev se za nepovabljenega gosta sploh niso zmenili. Morda so bili siti ali pa so preveč čutili svojo premoč. Med zamorem in levom družino se je kmalu razvilo celo prijateljstvo.

Zamorec se je preživel v začetku z gozdnimi sadeži in sladkimi korenincimi. Ko je pa lev prinesel nekega dne v jamo orjaškega jelena, je dobil tudi zamorec svoj delež. In tako je začel na račun levje družine udobno živeti. Ta idila črnega Tarzana na med lev je trajala približno tri leta.

Potem se je pa levja družina razšla in zapustila svoje rodbinsko zavetišče. Samo stara levinja se je včasih še vrnila v jamo, kakor da hoče posetiti svojega črnega prijatelja. Lovčeva krogla je pretrgala to čudno prijateljstvo.

Lovci so vzeli zamorceva s seboj. Med njimi je bil bogat mož, ki ga je sprejel v službo kot slugo tako, da se mu bo nabrž kmalu nehalo tožiti po idiličnem življenju med levom.

Zvijača v službi ljubezni

Stari Grki so baje premagali in zasedli Trojo z zvijačo. Homer pričuje, da so se dali zapreti v trebuh ogromnega lesenega konja, katerega so Trojanci potegnili v mesto in z njim seveda tudi svoje sovražnike. Čim so bili grški junaki v mestu, so odprli vrata svojim četam in Troja se je moral udati.

Tako nekako si je pomagala tudi neka angleška igralka, ki se je v Pariz seznamila z znamenim kiparjem in se poročila z njim. Umetnik se je pa kmalu naveličal svoje žene in dal se je lociti. Žena pa ni mogla prebolebiti ljubezni in pogost so je prisadevala govoriti z možem. Toda moževa vrata so ostala udati.

la neizprosno zaprta vedno, kadar je umetnik opazil, kdo prihaja k njemu. Slučajno je pa igralka izvedela, da se namerava njen bivši mož preseliti in na tem je zasnovala svojo bojno zvijaco. Podkupila je podstreška, ki je prenašala pohištvo, da bi jo vtihotapil v stanovanje v »trojanskem konju« — v prazni omari. Upala je, da bo s to zvijaco znova pridobila možev ljubezen, ker mu dokaže, kako vroče ga je vedno ljubi in kako hrepeni po njem. In res se ni motila. Čim je zlezla iz omaresce, se je mož omehčal in pobotala sta se. Zdaj sta zopet srečna zakonca.

Vzorna dežela

Na Norveškem že dve leti ni bilo nobenega umora. Kakor umori tako so v tej vzorni deželi redke tudi tativne. Če sploh kdo krade, so to tuje. Da je tako malo umorov, se imajo Norvežani zahvaliti prevedeni alkoholnih pič. Toda na Norveškem prohibicije v ameriškem pomenu besede nimajo. Nasprotno, piše se mnogo, morda celo preveč. Svedko, norveško in dansko pivo je mnogo močnejše od našega. Tam pišo ljudje pivo tudi na vse zgodaj zjutraj. Vino in pivo se dobri vedno, žganje pa smoje prodajati samo od 8 do 11. zvečer, ob sobotah in nedeljah je pa žganje sploh prevedano.

Cudno navado imajo Norvežani glede praznih sedežev po restavracijah. Prisesti k mizi, kjer je lahko polovica sedežev praznih, je netakno. Recimo, da je pri vsaki mizi zasedeno samo po eno mesto in da pride gost v restavracijo, pa vendar ne sme k nobeni mizi prisesti. Če ni prostne mize, mora gost oditi. V nobenem javnem lokalu, niti v tramvaju, niti na železnici se ni treba batiti, da bi te okradli. Golične namolzenega mleka stope ob cesti, se pa jih nič ne dotakne, dokler ne pride po nje avtomobil zadružne mlekarne. Da najdeš v hotelu pri telefonu tudi sveto pismo, ni nič posebnega. Norveška je krasna dežela reda, miru, zadovoljstva, blagostanja in gostoljubnosti.

Ali ste že naročeni na žIVLJENJE IN SVET?

OTROŠKE NOGAVICE
ŽIGOM

KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Sobno kredenco
dobro ohraneno, in šivalni stroj takoj poceni prodam.
Cesta v Mestni log 1-II.

2727

ZAHVALA

Vsi, prav vsi, ki ste najinemu edinčku

Bojanu

poklonili krasnega cvetja, ki ga je malček takoj rad imel — spremili na njegovi zadnji domec, sočutovovali z nama in nju tolajihi, sprejmite najino srčno hvalo.

JOŠKO in JOŽICA ZEMLIJČ.

Pole ne grudi

napeta meča

oblikovno lepe, napete, očarljive dražestvi razvija pri damah vsake starosti po z